

ТЕКСТОВИЙ СУПРОВІД ДО ПРОЄКТІВ ЕКОНОМІЧНОГО І ПРАВОВОГО НАПРЯМУ: ІСТОРИКО-КУЛЬТУРНИЙ КОНТЕКСТ

Скидан Сергій Олександрович

доктор педагогічних наук, професор,

професор кафедри соціально-гуманітарних та загальноправових дисциплін

Криворізького навчально-наукового інституту

Донецького державного університету внутрішніх справ

<https://orcid.org/0000-0002-9478-5341>

На етапі глобалізаційних змін економічна і правова стандартизація апелюють не лише до уніфікації правової й економічної системи, але також передбачають урахування тих напрацювань у правовій галузі, що сприятимуть подальшому розвитку ринкової економіки [1; 2]. Міжкультурний дискурс орієнтує на відповідний мовний ресурс, який ураховує специфіку галузевої термінології, лінгвокультурних відповідностей в аспекті економічної і правової галузі. Ідеться про трансляцію історико-політичного й економічного досвіду, дотримання традицій у розробленні сучасних проєктів, упровадження інновацій.

Прикладом можуть слугувати проєкти регіонального призначення, зокрема які стосуються економічного розвитку й екологозберігальних технологій в аспекті глобалізаційних параметрів.

Робота з текстом економічного змісту, наприклад, на регіональному аспекті передбачала такі тематичні блоки:

1) розкриття поняття глобалізації на правовому й економічному рівнях; стандартизації законодавства, що має системний характер, охоплює сфери виробництва стосовно міжнародного поділу праці, а також розвитку логістичних систем; розуміння стандартизації як відповідності історико-культурним типам побудови держав; орієнтація на соціальні та політичні інституції задля урівноваження економічної системи в межах країни і світової економіки загалом.

2) розгляд глобальної екологічної проблеми у взаємозв'язку з економічним поступом світової промисловості, невідворотністю подальшого технологічного процесу орієнтує на обговорення таких дискурсів, як-от: вивчення економіки забезпечення здоров'язбережувальних технологій у виробництві; вивчення напрямків застосування екологозбережувальних технологій у виробництві; правові основи екологозбережувальної діяльності екологічних партій і рухів Зелених на рівні регіональних і глобальних організацій; аналіз відповідних статей Закону України «Про охорону навколишнього природного середовища», «Про охорону атмосферного повітря», Кодексів (Водний Кодекс України, Кодекс України про надра) у яких розглянуто еколого-правову й еколого-економічну відповідальність.

3) здійснення послідовного аналізу терміну *екологічна культура* в діяхронному аспекті та закріплення цього поняття як ціннісно-раціональної дії, що забезпечить актуалізацію рефлексії світової спільноти до екологічних проблем (екологозбережувальні дії світової спільноти стосовно природи на планеті; урівноваження в задоволення базових потреб світової спільноти і вироблення принципів практично-перетворювальної діяльності; прогнозування чинників, які впливають на вироблення системної ресурсно-споживчої діяльності);

4) підготовка аналітичної довідки щодо екологічних проблем регіону (Дніпропетровщини, Донеччини): неякісна вода (статистика; хімічний склад води, який дозволяє застосовувати параметр забруднення); забруднене повітря (узагальнення матеріалу щодо хімічних поєднань важких металів, що призводять до дисбалансу); дослідження процесу деградації земельних ресурсів унаслідок агресивного видобутку корисних копалин; накопичення побутових відходів.

Задля відпрацювання функцій екологічної відповідальності (наприклад, культурно-просвітницької, превентивної (попереджувальної), управлінської) пропонували у вивченні іноземної мови змодельовати тематичні тексти:

– до проєкту «Гірничовидобувна промисловість у Криворізькому регіоні й техногенна небезпека»: характеристика труднощів, які мають місце в аспекті регіонального видобутку корисних копалин й екологозбережальної політики промислових розробок; до тексту додати словник спеціальних термінів задля пояснення процесів видобутку у важкій індустрії (корисні копалини, гірничо-рудні розробки, залізородна сировина, чорна металургія, техногенне навантаження, Криворізько-Кременчуцький розлом, зсуви в надрах землі, мантія землі, деформація порід, гемологічні блоки, м'які осадові породи, техногенний землетрус, шламосховища, ставки-накопичувачі);

– до проєкту «Чисте місто»: подати пропозиції щодо посилення правової відповідальності за завдання шкоди навколишньому середовищу: засмічення побутовими відходами; ламання рослин; порушення еколог безпечної поведінки; змодельовати 3 (три) приклади соціальної реклами, спрямованої на імператив до дотримання чистоти міста; розробити текст опитування жителів міста й регіону стосовно екологічної грамотності й усвідомлення екологічних проблем.

– до проєкту «Парк дозвілля і житло для птахів»: підготувати довідку про поширення птахів в ареалі; запропонувати сегменти для заснування парків дозвілля, запропонувати шляхи модернізації дизайну парку й окреслити логістичні системи забезпечення деревно-кущового і квіткового обрамлення; прорахувати економічні рішення забезпечення годівничок для птахів; подати пропозиції щодо акцій «Прибери парк», «Нехай осінь буде різнобарвною і без сміття», «Птахи у нашому місті», «Годівничка для урбаністичної ластівки».

Також працювали з проєктами дизайн-індустрії (одягу / фуд), на етапі творення текстового бі- та полімовного супроводу особливу увагу звертали на переклад гасел брендів; добирали унікальний матеріал, як правило, вузькопрофільний, стосовно специфіки технік, використовуваних у мистецькій, дизайнерській і декоративно-прикладній практиці, а також факти біографічного шляху.

Здійснювали економічний аналіз доцільності використання матеріалів. Особливої уваги заслуговує перекладний супровід у характеристиках етнодизайну (наприклад, переклад спеціальних термінів на позначення матеріалів, їх хімічного складу, матеріальні витрати на їх вироблення й логістику; перекладні тексти, які викладають опис національних костюмів, окремі техніки у вирішенні дизайну яких стали нині тенденціями моди одягу).

Розроблювали меню з урахуванням національних тенденцій (національні страви, поширені страви фудіндустрії), подавали полімовні відповідники, розраховували логістичні шляхи забезпечення продуктів харчування і відповідну технологічну структуру.

Текстовий супровід до проєктів економічного і правового напрямку орієнтований на вивчення історико-культурного аспекту порушуваних проблем, з одного боку, окреслення економічних і правових детермінант, – з іншого.

Список використаних джерел

1. Титаренко О. М. Формування екологічної поведінки дорослих: економіко-правові аспекти екологічного виховання. 2013. URL: https://irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/irbis_nbuv/cgiirbis_64 (дата звернення: 25.10.2020).
2. Сталий розвиток як парадигма суспільного зростання XXI ст. 2019. URL: <http://www.geograf.com.ua/geoinfocentre/20-human-geography-ukraine-world/273-st-alyi-rozvytok-yak-paradygma-suspilnogo-zrostannya-21-st> (Дата звернення: 14.12.2020).